

ПОСТАНОВА № 11

КОПІЯ

ПЛЕНУМУ ВЕРХОВНОГО СУДУ

від 15 травня 2026 року

Про звернення до Конституційного Суду України з конституційним поданням щодо відповідності Конституції України (конституційності) абзацу п'ятого частини першої статті 7 Закону України від 03 грудня 2025 року № 4695-IX «Про Державний бюджет України на 2026 рік» у частині, якою встановлено прожитковий мінімум для працездатних осіб, який застосовується для визначення базового розміру посадового окладу судді, - на рівні, встановленому для відповідного державного органу станом на 31 грудня 2025 року

XX черговий з'їзд суддів України пунктом 4 рішення від 10 – 12 березня 2026 року звернувся до Верховного Суду щодо внесення до Конституційного Суду України конституційного подання про визнання неконституційними положень Закону України від 03 грудня 2025 року № 4695-IX «Про Державний бюджет України на 2026 рік» у частині встановлення з 01 січня 2026 року прожиткового мінімуму для працездатних осіб, який застосовується для визначення базового розміру посадового окладу судді, на рівні, встановленому для відповідного державного органу станом на 31 грудня 2025 року, – 2102 грн.

Розглянувши звернення XX чергового з'їзду суддів України (пункт 4 рішення від 10–12 березня 2026 року), заслухавши та обговоривши доповідь судді Верховного Суду у Касаційному адміністративному суді Соколова В. М., керуючись статтею 150 Конституції України, статтями 7, 8, 50–52 Закону України від 13 липня 2017 року № 2136-VIII «Про Конституційний Суд України», пунктом 5 частини другої статті 36, пунктом 5 частини другої статті 46 Закону України від 02 червня 2016 року № 1402-VIII «Про судоустрій і статус суддів», Пленум Верховного Суду

п о с т а н о в л я є:

Звернутися до Конституційного Суду України з конституційним поданням щодо відповідності Конституції України (конституційності) абзацу п'ятого частини першої статті 7 Закону України від 03 грудня 2025 року № 4695-IX

Згідно з
оригіналом

ВЕРХОВНИЙ СУД

11/0/12-26 від 15.05.2026

Конституційний Суд України
04/308 від 02.06.2026

«Про Державний бюджет України на 2026 рік» у частині, якою встановлено прожитковий мінімум для працездатних осіб, який застосовується для визначення базового розміру посадового окладу судді, - на рівні, встановленому для відповідного державного органу станом на 31 грудня 2025 року.

Голова Верховного Суду

Станіслав КРАВЧЕНКО

Секретар Пленуму,
суддя Верховного Суду

Дмитро ЛУСПЕНИК

Згідно з
головний спец
оригіналом

ВЕРХОВНИЙ СУД

вул. П. Орлика, 8, м. Київ, 00011, Україна, тел. (044) 591 10 00
e-mail: inbox@supreme.court.gov.ua
Код ЄДРПОУ 41721784

Конституційний Суд України

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПОДАННЯ

щодо звернення до Конституційного Суду України з конституційним поданням щодо відповідності Конституції України (конституційності) абзацу п'ятого частини першої статті 7 Закону України від 03 грудня 2025 року № 4695-IX «Про Державний бюджет України на 2026 рік» в частині, якою встановлено прожитковий мінімум для працездатних осіб, який застосовується для визначення базового розміру посадового окладу судді, – на рівні, встановленому для відповідного державного органу станом на 31 грудня 2025 року

До Верховного Суду надійшло рішення XX чергового з'їзду суддів України від 10 – 12 березня 2026 року, яким, зокрема, вирішено звернутися до Верховного Суду щодо внесення до Конституційного Суду України конституційного подання про визнання неконституційними положень Закону України «Про Державний бюджет України на 2026 рік» (далі – Закон № 4695-IX) в частині встановлення з 01 січня 2026 року прожиткового мінімуму для працездатних осіб, який застосовується для визначення базового розміру посадового окладу судді, на рівні, встановленому для відповідного державного органу станом на 31 грудня 2025 року, – 2102 грн (ст. 7).

Постановою від 15 травня 2026 року № 11 Пленум Верховного Суду, керуючись статтею 150 Конституції України, статтями 7, 8, 50–52 Закону України «Про Конституційний Суд України», пунктом 5 частини другої статті 36, пунктом 5 частини другої статті 46 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», постановив звернутися до Конституційного Суду України з конституційним поданням щодо відповідності Конституції України (конституційності) абзацу п'ятого частини першої статті 7 Закону № 4695-IX, в частині, якою встановлено прожитковий мінімум для працездатних осіб, який застосовується для визначення базового розміру посадового окладу судді, - на рівні, встановленому для відповідного державного органу станом на 31 грудня 2025 року.

Щодо відповідності Конституції України (конституційності) абзацу п'ятого частини першої статті 7 Закону №4695-ІХ, у частині, якою встановлено прожитковий мінімум для працездатних осіб, який застосовується для визначення базового розміру посадового окладу судді, – на рівні, встановленому для відповідного державного органу станом на 31 грудня 2025 року

У статті 6 Конституції України визначено, що державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову. Органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених Конституцією України межах і відповідно до законів України.

В Україні визнається і діє принцип верховенства права. Конституція України має найвищу юридичну силу. Закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частини перша, друга статті 8 Конституції України).

Положеннями пункту 14 частини першої статті 92 Конституції України встановлено, що виключно законами України визначаються, зокрема, судоустрій, судочинство, статус суддів.

Незалежність і недоторканність судді гарантують Конституція і закони України (частина перша статті 126 Конституції України).

Держава забезпечує фінансування та належні умови для функціонування судів і діяльності суддів; розмір винагороди судді встановлюється законом про судоустрій (стаття 130 Конституції України).

У Рішенні від 26 березня 2024 року № 3-р(ІІ)/2024 Конституційний Суд України зазначив, що за приписами статті 8, частини першої статті 126, частини другої статті 130 Конституції України законодавець, установлюючи розмір винагороди судді законом про судоустрій, повинен забезпечити наявність одного спеціального закону, який чітко, системно та послідовно унормує питання розміру винагороди судді відповідно до єдиного статусу суддів та гарантій незалежності й недоторканності суддів. Тим самим на конституційному рівні створено підстави для впевненості суддів у тому, що розмір їхньої винагороди судді має бути визначений одним для всіх суддів системи судоустрою України законом про судоустрій та бути однаковим для них усіх виходячи з їхнього єдиного статусу (абзац перший підпункту 8.2. пункту 8 мотивувальної частини).

Так, законом про судоустрій у розумінні статті 130 Конституції України є Закон України від 02 червня 2016 року № 1402-VIII «Про судоустрій і статус суддів» (далі – Закон № 1402-VIII), який визначає організацію судової влади та здійснення правосуддя в Україні, що функціонує на засадах верховенства права відповідно до європейських стандартів і забезпечує право кожного на справедливий суд.

Частиною першою статті 135 Закону № 1402-VIII визначено, що суддівська винагорода регулюється цим Законом та не може визначатися іншими нормативно-правовими актами.

Частиною третьою цієї статті встановлено, що базовий розмір посадового окладу судді становить:

1) судді місцевого суду – 30 прожиткових мінімумів для працездатних осіб, розмір якого встановлено на 1 січня календарного року;

2) судді апеляційного суду, вищого спеціалізованого суду – 50 прожиткових мінімумів для працездатних осіб, розмір якого встановлено на 1 січня календарного року;

3) судді Верховного Суду – 75 прожиткових мінімумів для працездатних осіб, розмір якого встановлено на 1 січня календарного року.

Зазначаємо, що визначення прожиткового мінімуму міститься в Законі України «Про прожитковий мінімум» від 15 липня 1999 року № 966-XIV (далі – Закон № 966-XIV), який закріплює правову основу для його встановлення, затвердження та врахування при реалізації державою конституційної гарантії громадян на достатній життєвий рівень.

За приписами абзаців першого, другого статті 1 Закону № 966-XIV прожитковий мінімум – це вартісна величина достатнього для забезпечення нормального функціонування організму людини, збереження його здоров'я набору продуктів харчування, а також мінімального набору непродовольчих товарів та мінімального набору послуг, необхідних для задоволення основних соціальних і культурних потреб особистості. Прожитковий мінімум визначається нормативним методом у розрахунку на місяць на одну особу, а також окремо для тих, хто відноситься до основних соціальних і демографічних груп населення: дітей віком до 6 років; дітей віком від 6 до 18 років; працездатних осіб; осіб, які втратили працездатність. До працездатних осіб відносяться особи, які не досягли встановленого законом пенсійного віку.

З наведених положень Закону № 966-XIV вбачається, що перелік основних соціальних і демографічних груп населення, відносно яких окремо визначається прожитковий мінімум, є вичерпним, при цьому для суддів окрему групу законодавець не виділив, очевидно відносячи їх до категорії «працездатних осіб».

При цьому, Закон № 966-XIV містить єдине визначення прожиткового мінімуму та закріплює його як єдину вартісну величину, яка враховується при реалізації державою конституційної гарантії громадян на достатній життєвий рівень, якщо він не встановлюється окремо. Такого виду прожиткового мінімуму як «прожитковий мінімум для працездатних осіб, який застосовується для визначення

базового розміру посадового окладу судді», Закон № 966-XIV не містить та не закріплює можливості для його додаткового встановлення.

Однак, починаючи з 2021 року по 2025 рік, законами про Державний бюджет України на відповідний рік разом із встановленням прожиткових мінімумів, у тому числі, для працездатних осіб, законодавець ввів новий вид прожиткового мінімуму – «прожитковий мінімум для працездатних осіб, який застосовується для визначення базового розміру посадового окладу судді», розмір якого становив 2102,00 грн.

Визначаючи ж основні положення Державного бюджету України на 2026 рік у Законі № 4695-IX, законодавець установив прожитковий мінімум для працездатних осіб, який застосовується, зокрема, для визначення базового розміру посадового окладу судді, – на рівні, встановленому для відповідного державного органу, станом на 31 грудня 2025 року.

Так, в абзаці п'ятому частини першої статті 7 Закону №4695-IX встановлено, що з 1 січня 2026 року розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб, який застосовується для визначення базового розміру посадового окладу судді, посадового окладу прокурора окружної прокуратури, посадових окладів працівників інших державних органів, оплата праці яких регулюється спеціальними законами, а також працівників податкових і митних органів, - на рівні, встановленому для відповідного державного органу станом на 31 грудня 2025 року.

З наведеної правової норми висновується, що у 2026 році законодавцем встановлено розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб, який застосовується для визначення базового розміру посадового окладу судді – на рівні, встановленому для відповідного державного органу станом на 31 грудня 2025 року. Між тим, зазначаємо, що Закон України від 19 листопада 2024 року №4059-IX «Про Державний бюджет України на 2025 рік» не містить положень щодо встановлення прожиткового мінімуму для певних державних органів, а встановлює правове регулювання щодо прожиткового мінімуму для окремих категорій осіб, в тому числі і тих, що працюють у відповідних державних органах.

Водночас за наслідком системного аналізу бюджетного законодавства на 2025 рік та положень бюджетного законодавства на 2026 рік можна дійти висновку, що Закон №4695-IX фактично залишив правове регулювання щодо прожиткового мінімуму для працездатних осіб, який застосовується для визначення базового розміру посадового окладу судді, на рівні 2025 року, зберігши його у розмірі 2102 грн, що також підтверджується наведеними нижче положеннями.

Так, в абзаці шостому розділу «Державна політика щодо соціальних стандартів та гарантій, соціальна політика» Бюджетної декларації на 2026-2028 роки, схваленої постановою Кабінету Міністрів України від 27 червня 2025 року №774 визначено, що розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб, який

застосовується для визначення базового розміру посадового окладу судді, посадових окладів працівників інших державних органів, оплата праці яких регулюється спеціальними законами, а також працівників податкових і митних органів залишається на рівні 2025 року.

Також у пояснювальній записці до проекту Закону України «Про Державний бюджет України на 2026 рік» (реєстр. № 14000 від 15 вересня 2025 року) в розділі «Пояснення щодо видатків та надання кредитів. Мінімальна заробітна плата, ЄТС, оплата праці державних службовців» (<https://itd.rada.gov.ua/billinfo/Bills/pubFile/3085380>) закріплено, що з урахуванням положень Бюджетної декларації на 2026–2028 роки, схваленої постановою Кабінету Міністрів України від 27 червня 2025 року № 774, досягнутого рівня оплати праці працівників державних органів та обмежені обсяги видаткової частини бюджету визначається, що розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб, який застосовується для визначення, зокрема, базового розміру посадового окладу судді, встановлюється станом на 31 грудня 2025 року.

Крім того, у висновку Комітету Верховної Ради України з питань бюджету «Щодо законопроекту про Державний бюджет на 2026 рік» (засідання Комітету від 17 вересня 2025 року (протокол №227)(<blob:https://itd.rada.gov.ua/8a993602-0acd-4921-9223-2a1047863f4f>) вказано, що у статті 7 цього законопроекту пропонується встановити прожитковий мінімум для працездатних осіб, який застосовується для визначення, зокрема, базового розміру посадового окладу судді, на рівні, встановленому для відповідного державного органу станом на 31 грудня 2025 року – 2102 грн, що є нижчим від передбаченого цією ж статтею загального прожиткового мінімуму для працездатних осіб – 3328 грн.

У висновку Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів «Щодо розгляду проекту Закону України «Про Державний бюджет України на 2026 рік» (реєстр. № 14000 від 15.09.2025), поданого Кабінетом Міністрів України» від 29 вересня 2025 року (протокол № 222) (<blob:https://itd.rada.gov.ua/1b46a527-d2cf-48c1-9338-82abc1098b30>) у розділі «Основні прогностичні показники державних соціальних гарантій та соціальної підтримки населення» також зазначено про те, що у проекті Закону України «Про Державний бюджет України на 2026 рік» (реєстр. № 14000 від 15.09.2025), поданого Кабінетом Міністрів України, Урядом пропонується продовжити негативну практику щодо визначення додаткової величини прожиткового мінімуму для працездатних осіб для визначення, зокрема, базового розміру посадового окладу судді, залишивши його розмір на рівні станом на 31 грудня 2025 року. Множинне затвердження розмірів прожиткового мінімуму для однієї соціально-демографічної групи (працездатних осіб, який застосовується для визначення базового розміру посадового окладу судді) на один і той же часовий проміжок не передбачене

жодним законодавчим актом та не узгоджується з нормами Закону № 966-XIV та Закону від 05 жовтня 2000 року № 2017-III «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії». Таке використання прожиткового мінімуму як інструменту фінансового управління, а не як соціального орієнтиру, спотворює початковий зміст, закладений в ідею призначення прожиткового мінімуму як базового державного соціального стандарту у сфері формування та реалізації державної соціальної політики.

З урахуванням наведеного доходимо висновку, що визначаючи основні засади Державного бюджету України на 2026 рік, законодавець залишив розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб, який застосовується для визначення базового розміру посадового окладу судді, на рівні 2025 року, фактично зберігши прожитковий мінімум для працездатних осіб, який застосовується для визначення базового розміру посадового окладу судді у розмірі 2102 грн.

Однак відповідно до вимог спеціального Закону № 1402-VIII для визначення розміру суддівської винагороди до уваги може братися лише прожитковий мінімум для працездатних осіб, розмір якого встановлено на 1 січня календарного року (станом на 01 січня 2026 року – 3328 грн). Як наслідок, застосування іншої розрахункової величини при визначенні посадового окладу судді, відмінної від тієї, що визначена спеціальним законом, не допускається.

Варто зауважити, що Конституційний Суд України неодноразово висловлював юридичні позиції про те, що предмет закону про Державний бюджет України чітко визначений у Конституції України, тому цей закон не може скасовувати чи змінювати обсяг прав і обов'язків, пільг, компенсацій і гарантій, передбачених іншими законами України (*абзац восьмий пункту 4 мотивувальної частини Рішення від 9 липня 2007 року №6-рп/2007*).

У Рішенні від 22 травня 2008 року № 10-рп/2008 Конституційний Суд України також зазначив про те, що законом про Держбюджет не можна вносити зміни до інших законів, зупиняти їх дію чи скасовувати їх, оскільки з об'єктивних причин це створює протиріччя у законодавстві, і як наслідок – скасування та обмеження прав і свобод людини і громадянина. У разі необхідності зупинення дії законів, внесення до них змін і доповнень, визнання їх нечинними мають використовуватися окремі закони (*абзац третій, четвертий підпункту 5.4 пункту 5 мотивувальної частини Рішення від 22 травня 2008 року № 10-рп/2008*).

За наслідком системного аналізу вказаних правових норм та сформованих висновків Конституційного Суду України з наведених питань, доходимо висновку, що положення абзацу п'ятого частини першої статті 7 Закону № 4695-IX в частині, якою встановлено прожитковий мінімум для працездатних осіб, який застосовується для визначення базового розміру посадового окладу судді, – на рівні, встановленому для відповідного державного органу станом на 31 грудня

2025 року, фактично змінюють правове регулювання з питань суддівської винагороди, яке визначене в спеціальному законодавчому акті – Законі № 1402-VIII.

Отже, враховуючи конституційні принципи законності та правової визначеності, а також імперативні вимоги щодо правового регулювання розміру винагороди судді виключно законом про судоустрій, вважаємо, що положення абзацу п'ятого частини першої статті 7 Закону № 4695-IX в частині, якою встановлено прожитковий мінімум для працездатних осіб, який застосовується для визначення базового розміру посадового окладу судді, – на рівні, встановленому для відповідного державного органу станом на 31 грудня 2025 року, суперечать нормам статті 6, статті 8 Конституції України та статті 130 Конституції України.

При цьому Конституційний Суд України у Рішенні від 28 серпня 2020 року №10-р/2020 також наголосив на тому, що скасування чи зміна законом про Державний бюджет України обсягу прав і гарантій та законодавчого регулювання, передбачених у спеціальних законах, суперечить статті 6, частині другій статті 19, статті 130 Конституції України (*абзац третій пункту 4 мотивувальної частини Рішення від 28 серпня 2020 року №10-р/2020*).

Зауважуємо, що при прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів, не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод (частина третя статті 22 Конституції України).

Варто зазначити, що Конституційний Суд України неодноразово висловлював юридичні позиції щодо незалежності суддів, зокрема їх належного матеріального забезпечення, зміни розміру суддівської винагороди, рівня довічного грошового утримання суддів у відставці (рішення Конституційного Суду України від 24 червня 1999 року № 6-рп/99, від 20 березня 2002 року № 5-рп/2002, від 1 грудня 2004 року № 19-рп/2004, від 11 жовтня 2005 року № 8-рп/2005, від 18 червня 2007 року № 4-рп/2007, від 22 травня 2008 року № 10-рп/2008, від 3 червня 2013 року № 3-рп/2013, від 19 листопада 2013 року № 10-рп/2013, від 8 червня 2016 року № 4-рп/2016, від 4 грудня 2018 року № 11-р/2018, від 18 лютого 2020 року № 2-р/2020) (*абзац третій пункту 4.1 мотивувальної частини Рішення від 11 березня 2020 року № 4-р/2020*).

У Рішенні від 28 серпня 2020 року № 10-р/2020 Конституційний Суд України зазначив, що гарантії незалежності суддів зумовлені конституційно визначеною виключною функцією судів здійснювати правосуддя; законодавець не може свавільно встановлювати або змінювати розмір винагороди судді, використовуючи свої повноваження як інструмент впливу на судову владу (*абзац третій підпункту 4.2 пункту 4 мотивувальної частини*).

Крім того, у Рішенні від 3 червня 2013 року № 3-рп/2013 Конституційний Суд України констатував, що будь-яке зниження рівня гарантій незалежності суддів

суперечить конституційній вимозі щодо неухильного забезпечення незалежного правосуддя та права людини і громадянина на захист прав і свобод незалежним судом, оскільки призводить до обмеження можливостей реалізації цього конституційного права (абзац другий пункту 3 мотивувальної частини).

Доцільно також зауважити, що єдиний підхід щодо отримання суддею достатньої винагороди для забезпечення своєї економічної незалежності закріплюється і в міжнародних документах з питань статусу та незалежності суддів.

Ідеться, зокрема, про такі документи: Монреальська універсальна декларація про незалежність правосуддя (Перша світова конференція з незалежності правосуддя, Монреаль, 1983 рік), Основні принципи незалежності судових органів (схвалені резолюціями 40/32 та 40/146 Генеральної асамблеї ООН від 29 листопада та від 13 грудня 1985 року), Рекомендації щодо ефективного впровадження основних принципів незалежності судових органів (прийняті резолюцією Економічної та соціальної ради ООН 1989/60 та схвалені резолюцією Генеральної асамблеї ООН 44/162 від 15 грудня 1989 року), Європейський статут судді (прийнятий Європейською Асоціацією Суддів у 1993 році), Європейська хартія щодо статусу суддів (10 липня 1998 року), Загальна (Універсальна) хартія судді (ухвалена 17 листопада 1999 року Центральною Радою Міжнародної асоціації Суддів в Тайпеї (Тайвань)).

У Висновку № 1 (2001) Консультативної ради європейських суддів для Комітету міністрів Ради Європи про стандарти незалежності судових органів та незмінюваність суддів від 1 січня 2001 року зазначено про те, що в цілому важливо (особливо стосовно нових демократичних країн) передбачити спеціальні правові положення, що захищають грошову винагороду суддів від скорочення, а також забезпечити положення, що гарантують збільшення оплати праці суддів відповідно до зростання вартості життя (пункт 62).

Крім того, щодо питання матеріального забезпечення суддів Європейський суд з прав людини у своєму рішенні від 26 квітня 2006 року у справі «Зубко та інші проти України» зазначив, що неспроможність держави вчасно виплачувати суддям їх виплати є несумісною з потребою їх здатності виконувати свої професійні функції неупереджено, щоб не зазнавати тиску і впливу на поведінку; неспроможність держави гарантувати адекватну та своєчасну виплату винагороди національним суддям та невизначеність, у якій вони залишаються, порушує справедливий баланс, що має виникнути між потребами державного інтересу та необхідністю захистити права заявників на мирне володіння своїм майном. (пункти 68 – 69 Рішення).

Враховуючи наведені вище положення, наявні підстави стверджувати, що суддівська винагорода (та щомісячне довічне грошове утримання судді у відставці) відповідно до Конституції і законів України, міжнародних актів є складовими статусу судді; є гарантією здійснення судочинства незалежним, неупередженим,

безстороннім і справедливим судом; поширюється на усіх суддів; такі гарантії є однаковими і не залежать від жодних умов (віку, стажу, посади, юрисдикції суду тощо). Тобто матеріальне забезпечення суддів (суддів у відставці) захищено від зменшення або скасування.

Гарантії незалежності суддів (в частині матеріального забезпечення) повинні бути забезпечені не як матеріальне забезпечення людини, а як особи, що займає посаду судді і здійснює судочинство та є представником судової гілки влади, і при цьому має гарантію такого забезпечення незалежно від впливу як інших гілок влади, так і інших представників судової гілки влади (голови суду, інших суддів, органів, що відповідають за формування судової гілки влади, притягнення до дисциплінарної відповідальності тощо).

Таким чином вважаємо, що ухвалюючи Закон №4695-IX, яким визначено основні бюджетні положення на 2026 рік, в частині, що визначає прожитковий мінімум для працездатних осіб, який застосовується для визначення базового розміру посадового окладу судді, – на рівні, встановленому для відповідного державного органу станом на 31 грудня 2025 року (абзац п'ятий частини першої статті 7 цього Закону), законодавець фактично встановив інший (менший) розмір прожиткового мінімуму, який застосовується для визначення базового розміру посадового окладу судді (2102 грн), ніж той, що гарантований спеціальним законодавством – прожитковий мінімум для працездатних осіб, розмір якого встановлено на 1 січня календарного року (з 01 січня 2026 року – 3328 грн), чим звузив гарантії незалежності суддів, що також суперечить приписам частини першої статті 126 Конституції України.

З огляду на викладене вважаємо, що положення абзацу п'ятого частини першої статті 7 Закону України «Про Державний бюджет України на 2026 рік» від 03 грудня 2025 року №4695-IX в частині, якою встановлено прожитковий мінімум для працездатних осіб, який застосовується для визначення базового розміру посадового окладу судді, – на рівні, встановленому для відповідного державного органу станом на 31 грудня 2025 року, суперечать положенням статті 6, статті 8, частини першої статті 126 та статті 130 Конституції України.

На підставі викладеного та керуючись статтями 150, 152 Конституції України, статтями 7, 8, 50–52 Закону України «Про Конституційний Суд України», пунктом 5 частини другої статті 36, пунктом 5 частини другої статті 46 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»

ПРОСИМО:

1. Відкрити провадження за конституційним поданням Верховного Суду щодо відповідності Конституції України (конституційності) абзацу п'ятого частини першої статті 7 Закону України від 03 грудня 2025 року № 4695-IX «Про Державний бюджет

України на 2026 рік» в частині, якою встановлено прожитковий мінімум для працездатних осіб, який застосовується для визначення базового розміру посадового окладу судді, – на рівні, встановленому для відповідного державного органу станом на 31 грудня 2025 року.

2. Перевірити на відповідність приписам статті 6, статті 8, частини першої статті 126 та статті 130 Конституції України абзац п'ятий частини першої статті 7 Закону України від 03 грудня 2025 року № 4695-ІХ «Про Державний бюджет України на 2026 рік» в частині, якою встановлено прожитковий мінімум для працездатних осіб, який застосовується для визначення базового розміру посадового окладу судді, – на рівні, встановленому для відповідного державного органу станом на 31 грудня 2025 року.

Відомості про представників суб'єкта права на конституційне подання:

1) суддя Верховного Суду у Касаційному адміністративному суді Соколов Володимир Миколайович (вул. Князів Острозьких, 8, корп. 5, м. Київ, 01029,

2) т. в. о. керівника Апарату Верховного Суду Бабанли Расім Шагінович (вул. Пилипа Орлика, 8, м. Київ, 00011,

3) начальник управління аналітичної та правової роботи Касаційного адміністративного суду департаменту аналітичної та правової роботи Апарату Верховного Суду Пивовар Юрій Ігорович (вул. Князів Острозьких, 8, корп. 5, м. Київ, 01029,

Додатки:

1. Копія постанови Пленуму Верховного Суду від 15 травня 2026 року №11 «Про звернення до Конституційного Суду України з конституційним поданням щодо відповідності Конституції України (конституційності) абзацу п'ятого частини першої статті 7 Закону України від 03 грудня 2025 року № 4695-ІХ «Про Державний бюджет України на 2026 рік» у частині, якою встановлено прожитковий мінімум для працездатних осіб, який застосовується для визначення базового розміру посадового окладу судді, - на рівні, встановленому для відповідного державного органу станом на 31 грудня 2025 року» на 2 с. в 1 прим.

2. Рішення ХХ чергового з'їзду суддів України (10-12 березня 2026 року, м. Київ) на 9 с. в 1 прим.

3. Конституція України від 28 червня 1996 року № 254к /96-ВР (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30) (витяг) на 5 с. в 1 прим.

4. Закон України від 02 червня 2016 року № 1402-VIII «Про судоустрій і статус суддів» (Голос України, 16.07.2016, № 132-133) (витяг) на 5 с. в 1 прим.

5. Закон України від 13 липня 2017 року № 2136-VIII «Про Конституційний Суд України» (Голос України, 02.08.2017, № 141) (витяг) на 3 с. в 1 прим.

6. Закон України від 15 липня 1999 року № 966-XIV «Про прожитковий мінімум» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, № 38, ст. 348) (витяг) на 1 с. в 1 прим.

7. Закон України від 03.12.2025 № 4695-IX «Про Державний бюджет України на 2026 рік» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2026, №№ 7-9, ст.14) (витяг) на 1 с. в 1 прим.

8. Постанова Кабінету Міністрів України від 27 червня 2025 року № 774 «Про схвалення Бюджетної декларації на 2026-2028 роки» (Офіційний вісник України офіційне видання від 01.08.2025 – 2025 р., № 59, стаття 4068, код акта 133192/2025, Київ) (витяг) на 3 с. в 1 прим.

9. Монреальська універсальна декларація про незалежність правосуддя (Перша світова конференція по незалежності правосуддя, Монреаль, 1983 р.)

(https://hcj.gov.ua/sites/default/files/field/file/monrealska_universalna_deklaraciya_pro_nezalezhnist_pravosuddya.pdf) на 6 с. в 1 прим.

10. Європейська хартія про статус суддів від 10 липня 1998 року (<https://court.gov.ua/userfiles/05.pdf>) на 4 с. в 1 прим.

11. Загальна (Універсальна) хартія судді, ухвалена 17 листопада 1999 року Центральною радою Міжнародної асоціації суддів у Тайпеї (Тайвань) (https://zakon.rada.gov.ua/go/995_j63) на 3 с. в 1 прим.

12. Європейський статут судді (прийнятий Європейською асоціацією суддів у 1993 році) (<https://old.vkksu.gov.ua/userfiles/doc/perelik-dokumentiv/evrop-status-suddi.doc>) на 2 с. в 1 прим.

13. Основні принципи незалежності судових органів (схвалені резолюціями 40/32 та 40/146 Генеральної асамблеї від 29 листопада та 13 грудня 1985 року) (https://zakon.rada.gov.ua/go/995_201) на 6 с. в 1 прим.

14. Рекомендації щодо ефективного впровадження основних принципів незалежності судових органів (прийняті резолюцією Економічної та соціальної ради ООН 1989/60 та схвалені резолюцією Генеральної асамблеї ООН 44/162 від 15 грудня 1989 року) (<https://old.vkksu.gov.ua/userfiles/doc/perelik-dokumentiv/rekomendacii-schodo.doc>) на 4 с. в 1 прим.

15. Висновок № 1 (2001) Консультативної ради європейських суддів для Комітету міністрів Ради Європи про стандарти незалежності судових органів та незмінюваність суддів від 01.01.2001 № 1(2001) (https://zakon.rada.gov.ua/go/994_a52) на 19 с. в 1 прим.

16. Рішення Європейського суду з прав людини від 26 квітня 2006 року у справі «Зубко та інші проти України» (заяви №№ 3955/04, 5622/04, 8538/04 та 11418/04) (Офіційний вісник України від 30.08.2006 - 2006 р., № 33, с. 185, стаття 2412) на 14 с. в 1 прим.

17. Рішення Другого сенату Конституційного Суду України у справі за конституційною скаргою Євграфової Єлизавети Павлівни щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремого припису пункту 7 розділу XI.

«Прикінцеві та перехідні положення» Закону України від 2 червня 2016 року № 1402-VII «Про судоустрій і статус суддів» (про єдиний статус суддів в Україні) від 26 березня 2024 року №3-р(II)/2024 (Вісник Конституційного Суду України від 2024 -2024 р., № 3, с. 19) на 15 с. в 1 прим.

18. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Верховного Суду України щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень статті 2, абзацу другого пункту 2 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи», статті 138 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (справа щодо змін умов виплати пенсій і щомісячного довічного грошового утримання суддів у відставці) від 3 червня 2013 року № 3-рп/2013 (Вісник Конституційного Суду України від 2013 - 2013 р., № 3, с. 39) на 12 с. в 1 прим.

19. Рішення Конституційного Суду України від 11 березня 2020 року № 4-р/2020 у справі за конституційним поданням Верховного Суду щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень законів України від 2 червня 2016 року № 1402-VIII «Про судоустрій і статус суддів», від 16 жовтня 2019 року № 193-X «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законів України щодо діяльності органів суддівського врядування», від 21 грудня 2016 року № 1798-VIII «Про Вищу раду правосуддя» (Вісник Конституційного Суду України від 2020-2020 р., № 3, с. 7) на 12 с. в 1 прим.

20. Рішення Конституційного Суду України від 09 липня 2007 року № 6-рп/2007 у справі за конституційним поданням 46 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень статей 29,36, частини другої статті 56, частини другої статті 62, частини першої статті 66, пунктів 7, 9, 12, 13, 14, 23, 29, 30, 39, 41, 43, 44, 45, 46 статті 71, статей 98, 101, 103, 111 Закону України «Про Державний бюджет України на 2007 рік» (справа про соціальні гарантії громадян) (Офіційний вісник України від 27.07.2007 - 2007 р., №52, с. 138, стаття 2132, код акта 40412/2007) на 11 с. в 1 прим.

21. Рішення Конституційного Суду України від 28 серпня 2020 року № 10-р /2020 у справі за конституційним поданням Верховного Суду щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень постанови Кабінету Міністрів України «Про встановлення карантину з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARSCoV-2, та етапів послаблення протиепідемічних заходів», положень частин першої, третьої статті 29 Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік», абзацу дев'ятого пункту 2 розділу I «Прикінцеві положення» Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік»» (Вісник Конституційного Суду України від 2020 - 2020 р., № 5, с. 33) на 10 с. в 1 прим.

22. Рішення Конституційного Суду України від 22 травня 2008 року № 10-рп /2008 у справі за конституційними поданнями Верховного Суду України

щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень статті 65 розділу I, пунктів 61, 62, 63, 66 розділу I, пункту 3 розділу III Закону України « Про Державний бюджет України на 2008 рік та про внесення змін до деяких законодавчих актів України» і 101 народного депутата України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень статті 67 розділу I, пунктів 1-4, 6-22, 24-100 розділу I Закону України « Про Державний бюджет України на 2008 рік та про внесення змін до деяких законодавчих актів України» (справа щодо предмета та змісту закону про Державний бюджет України) (Офіційний вісник України від 06.06.2008 - 2008 р., № 38, с. 22, стаття 1272, код акта 43177/2008) на 23 с. в 1 прим.

Голова Верховного Суду

Станіслав КРАВЧЕНКО